

טיוטת חוק לתיקון ולהארכת תוקפן של תקנות שעת חירום (חרבות ברזל) (הארכת מעצר לחשוד בעבירת ביטחון), התשפ"ד-2024 - הסמכת ועדת השרים לענייני חקיקה

הצעה להחלטה

מחליטים:

- א. לאשר עקרונית את טיוטת חוק לתיקון ולהארכת תוקפן של תקנות שעת חירום (חרבות ברזל) (הארכת מעצר לחשוד בעבירת ביטחון), התשפ"ד-2024, המצ"ב (להלן: "**הצעת החוק**")
- ב. להסמיך את ועדת שרים לענייני חקיקה, לאשר על דעת הממשלה את נוסחה הסופי של הצעת חוק.
- ג. בהתאם לסעיף 81(ג) לתקנון הכנסת, לבקש מוועדת הכנסת לקצר את תקופת ההנחה ולהקדים את הדיון בהצעת החוק.
- ד. בהתאם לסעיף 88(ב) לתקנון הכנסת, לבקש מוועדת הכנסת להתיר את הקריאה השנייה בהצעת החוק ביום הנחתה על שולחן הכנסת.

דברי הסבר

בבוקר יום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) החלה מתקפת טרור רצחנית מרצועת עזה על מדינת ישראל (להלן: "מתקפת הטרור הרצחנית"). אלפי מחבלים חדרו משטח רצועת עזה לשטחה של ישראל מהיבשה, מהאוויר ומהים ותקפו באכזריות אזרחים וחיילים, במקביל לשיגור של אלפי רקטות לשטח מדינת ישראל. במתקפת הטרור האכזרית רצחו מחבלים מעל 1200 אזרחים וחיילים ישראלים, ופצעו אלפים, למעלה מ-200 אזרחים וחיילים נחטפו לשטח רצועת עזה. נוכח האירועים האמורים, ביום 8 באוקטובר 2023 הודיע הקבינט המדיני-ביטחוני כי הכריז על נקיטת פעולות צבאיות משמעותיות, בהתאם לסעיף 40 לחוק-יסוד: הממשלה. בהתאם אירועי מלחמת 'חרבות ברזל' החלו ביום 7 לאוקטובר 2023 בשעה 6:00 בבוקר, וכוללים הן את פעולות האיבה והלחימה שבוצעו בתוך שטח ישראל והן את פעולות המלחמה בשטח רצועת עזה.

במהלך הלחימה נתפסו בשטחה של מדינת ישראל מעל 150 מחבלים, אשר לגבי רובם מתקיים הליך חקירה פלילי בחשד לעבירות בטחון, כפי שאלו מוגדרות בסעיף 35(ב) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים) התשנ"ו-1996 (להלן – חוק המעצרים או החוק).

חקירת המחבלים שלקחו חלק במתקפת הטרור הרצחנית היא מורכבת וחריגה, ולה מאפיינים ייחודיים שטרם נודע כמותם בישראל. החקירה מתייחסת לפשעים האכזריים שביצעו המחבלים אך תכליתה גם להפיק מידע רב ערך להמשך המלחמה; היא נסובה סביב עשרות זירות שבהן התחוללו הפשעים; היקף גדול של מחבלים שביניהם קשרים מגוונים; מספר הקורבנות והעדים הוא עצום – בהם אלפי פצועים המצויים במצב פיזי או נפשי קשה, שמקשה על גביית העדויות; היקף הראיות הוא עצום, וכולל את הראיות שכבר נתפסו והראיות שטרם הושגו; החקירה התנהלה בתחילתה תוך כדי לחימה קשה באזורים שבהם בוצעו הפשעים, כאשר חלק מהזירות הוכרזו כשטח צבאי סגור וקשה היה להגיע אליהן לאיסוף ראיות ומאז מתנהלת החקירה במקביל למלחמה ולקרבות עזים בשטח עזה וכן תחת התקפות רב זירתיות בעיקר באמצעות ירי מרחוק שממשיכות להתקיים בשטח המדינה. בהינתן היקף העצורים ומורכבות החקירה כמפורט לעיל, צפויה החקירה הפלילית לארוך פרק זמן ממושך ביותר. לצורך כך, הוקם צוות חקירה ארצי מיוחד, אשר פועל לחקירת המחבלים הרבים שנעצרו ולאוסוף ראיות בעשרות זירות טבח בעוטף עזה.

למעצרים החריגים בכמות ובמורכבות של מפגעי אירועי 7 באוקטובר, הצטרפה ומצטרפת מדי יום, כמות לא מבוטלת של מעצרים בעקבות אירועי הלחימה בחבל עזה הנמשכים גם בימים אלו. הלחימה הנמשכת, החקירה המורכבת בכללותה, וכן הצורך הברור בהבטחת האינטרס הלאומי שבשמירה על חיי אדם כמו גם בקידום החקירה, מספקים בפני גופי החקירה אתגרים חסרי תקדים. בשים לב למורכבות הרבה כאמור, ברור מעבר לכל ספק כי סדרי הדין הקבועים היום בחוק המעצרים לעניין החזקת עצורים בטרם הגשת כתב אישום נגדם, שנועדו לחקירות פליליות ממוקדות ותחומות, אינם מתאימים לנסיבות ההמוניות ויוצאות הדופן של מתקפת הטרור הרצחנית, וכי נדרש הסדר חוקי אחר בנושא.

ההסדר הקיים בחוק המעצרים

סעיפים 17, 59 ו-62 לחוק המעצרים עוסקים בתקופות המירביות למעצר עד להגשת כתב אישום. לפי סעיף 17(א) לחוק, תקופת המעצר בצו שניתן בנוכחותו של החשוד לא תעלה על 15 ימים ושופט רשאי להאריכה מעת לעת לתקופות שלא יעלו על 15 ימים בכל פעם. סעיף 17(ב) לחוק קובע כי חשוד לא יוחזק במעצר בקשר לאירוע אחד לתקופה העולה על 30 ימים, אלא באישור היועץ המשפטי לממשלה.

סעיף 17(ג) לחוק קובע כי אם שופט ציווה על מעצר חשוד שלא בנוכחותו, החשוד יובא בפני שופט בהקדם האפשרי ולא יאוחר מ-24 שעות משעת מעצרו, אז יחול סעיף קטן (א). לבסוף קובע סעיף 17(ד) לחוק כי אם הסתיימה חקירתו, ישוחרר החשוד ממעצר אלא אם מוגשת הצהרת תובע לפיה עומדים להגיש נגדו כתב אישום ויש עילה לכאורה לבקש לעוצרו עד תום ההליכים – או אז רשאי בית המשפט להורות על מעצרו לתקופה שלא תעלה על 5 ימים.

סעיף 59 לחוק המעצרים קובע כי חשוד הנתון במעצר ולא הוגש נגדו כתב אישום תוך 75 ימים לאחר מעצרו, ישוחרר מן המעצר, בערובה או ללא ערובה. על אף זאת, סעיף 62 לחוק מסמיך שופט של בית המשפט העליון לצוות על הארכת המעצר מעבר לכך לתקופה שלא תעלה על 90 ימים – ואם לא ניתן יהיה לסיים את הליכי המשפט בתוך תקופה זו בשל סוג העבירה, מורכבותו של התיק או ריבוי נאשמים, עדים או אישומים, לתקופה שלא תעלה על 150 ימים – ולחזור ולצוות כך מעת לעת.

סעיף 47 לחוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016 (להלן: חוק המאבק בטרור) קובע כי לעניין עצור החשוד בעבירת ביטחון חמורה (כפי שזו מוגדרת בחוק המאבק בטרור), מעצר לפי סעיף 17(א) לחוק המעצרים לא יעלה על 20 ימים ובלבד ששופט לא יצווה על מעצר לתקופה העולה על 15 ימים אלא אם שוכנע כי אם לא יוחזק העצור במעצר לצורך המשך החקירה קיימת אפשרות קרובה לוודאי לסיכול של מניעת פגיעה בחיי אדם. כן קובע הסעיף כי שופט רשאי להאריך, מעת לעת, מעצר של חשוד כאמור לתקופות שלא יעלו על 15 ימים כל אחת. לבסוף נקבע בסעיף כי לגבי עצור בעבירת ביטחון חמורה, התקופה האמורה בסעיף 17(ב) לחוק המעצרים תוארך ל-35 ימים. הוזה אומר: החשוד לא יוחזק במעצר ברצף אחד בקשר לאותו אירוע לתקופה העולה על 35 ימים אלא אם הבקשה למעצר נוסף הוגשה באישור היועץ המשפטי לממשלה.

אשר לקטינים, חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971 (להלן: חוק הנוער) קובע זמני מעצר קצרים יותר כאשר החשוד הוא קטין. סעיף 10ט לחוק הנוער קובע כי תקופת המעצר של קטין לפי סעיף 17(א) לא תעלה על 10 ימים ושופט רשאי להאריכה מעת לעת לתקופות שלא יעלו על 10 ימים. כן קובע הסעיף כי התקופה המירבית בה ניתן להחזיק קטין במעצר בקשר לאותו אירוע, ללא אישור היועץ המשפטי לממשלה, עומדת על 20 ימים. סעיף 10יא לחוק הנוער מקצר את התקופה המירבית למעצר של קטין באין אישום לפי סעיף 59 לחוק המעצרים מ-75 ימים ל-40 ימים. סעיף 10יג לחוק הנוער מקצר את התקופה המירבית להארכת מעצר על ידי שופט בית משפט עליון הקבועה בסעיף 62(א), מ-90 ימים ל-45 ימים בכל פעם. סעיף 10יג(2) קובע כי סעיף 62(ב) לחוק המעצרים המסמיך את בית המשפט להאריך את התקופה ל-150 ימים בתיקים מורכבים, אינו חל לגבי קטינים.

כאמור, הוראות אלה הנוגעות למעצר במסגרת הליך פלילי "רגיל" אינן מותאמות לנסיבות האירוע ההמוני החרגי הנוכחי, ואף אינן ניתנות ליישום במסגרתו, כפי שתואר לעיל. בנסיבות אלו, נוצר צורך דחוף ביצירת הסדר חוקי אשר יספק מענה לצרכי החקירה הייחודיים והמורכבים, אשר מדינת ישראל ומערכת המשפט הישראלית לא נדרשו מעולם להתמודד עימם. במיוחד עלה צורך ביצירת מנגנון שיאפשר הארכת מעצרים של המעורבים באירועים אלו, למשך פרקי זמן ארוכים, גם קודם להגשת כתב אישום, ללא תלות בשאלת התקדמות החקירה בעניינם הספציפי, אלא כל עוד מתקיימת החקירה הכוללת של מתקפת הטרור הרצחנית כמכלול. מאפייניהם הייחודיים של אירועי הזוועה במסגרת מתקפת הטרור שהחלה את מלחמת "חרבות ברזל", מעלים, במובנים רבים, כי יש להתייחס למתקפה כולה – על זירותיה השונות – כאל מכלול של חקירה עצומה אחת. קידומה של החקירה הוא אינטרס

לאומי ראשון במעלה, על מנת להגן על חיי אדם ועל בטחון המדינה ועל מנת להבטיח כי מי שהיו מעורבים במתקפת הטרור הרצחנית יועמדו לדין פלילי וימוצה עימם הדין. בכל הנוגע לאורך המעצר הנדרש לחשודים לפני הגשת כתב אישום, ישנה חשיבות מהותית בתפיסתו של הליך החקירה כולו כהליך אחד כולל, שכל אחד מהחשודים לקח בו חלק ושהימשכותו מחייבת את מעצרו של כל החשודים לכל אורכו. וזאת, באופן שיאפשר לגופי החקירה להשלים את מלאכת החקירה המורכבת ולגופי התביעה לגבש את כתב האישום ולהעמיד לדין את כלל המחבלים, על מנת להגן על ביטחון הציבור וביטחון המדינה.

בהתאם לכך, בין השאר, נבחנים בימים אלה תיקוני חקיקה שיתוו את סדרי הדין לצורך חקירה והעמדה לדין של המפגעים החשודים באירוע טבח ה-7 באוקטובר 2023, כראוי לאירוע המוני, חריג וקיצוני בסדר גודל כזה. עם זאת, ומהטעמים שפורטו לעיל, העבודה על גיבוש הסדרים ייעודיים אלה היא סבוכה ומורכבת מאוד, ונוכח הצורך הדחוף שעלה ביצירת פתרון מהיר להארכת מעצרו של החשודים הללו, התקינה הממשלה בתאריך כ"ג בחשוון התשפ"ד (7 בנובמבר 2023) את תקנות שעת חירום (חרבות ברזל) (הארכת מעצר לחשוד בעבירת בטחון), התשפ"ד – 2023¹ (להלן: "תקנות שעת החירום" או "התקנות") אשר האריכו לתקופה של שלושה חודשים את מועדי המעצר הקבועים בחוק המעצרים, וזאת עד לחקיקת ההסדרים הנדרשים לטיפול באירוע זה.

ההסדר בתקנות שעת החירום

בתקופת תוקפן, תקנות שעת החירום משנות את התקופות המפורטות בסעיף 17(א), (ב) ו-(ד) לחוק המעצרים, ככל שאלה חלות על "עצור" כפי שהוא מוגדר בתקנות. הגדרה זו קובעת כי "עצור" הוא חשוד בעבירת ביטחון כהגדרתה בסעיף 35(ב) לחוק המעצרים, וזאת בשל פעולות האיבה או פעולות המלחמה, כהגדרתן בתקנות אלה. על פי ההגדרה של "פעולות האיבה או פעולות המלחמה" כפי שמופיעה בתקנות כעת - מדובר באירועי הטבח מיום 7 באוקטובר 2023 ובאירועי המלחמה שפרצו בעקבותיהם (בזמן ההכרזה על מצב מיוחד בעורף או עד תום הפעולות הצבאיות המשמעותיות, לפי המאוחר). לגבי מי שנכנס בהגדרת "עצור" כאמור, תקנות שעת החירום מחליפות את ההוראות הקבועות בסעיף 17 לחוק המעצרים, כך שבתקופת תוקפן ההסדר שבסעיף 17 הוא כדלקמן:

בית המשפט מוסמך להאריך את מעצרו של העצור לתקופה של 45 ימים ולשוב ולהאריכה ב- 45 ימים נוספים. תקופה זו היא תקופה קבועה של ימי מעצר ואיננה תקופה מרבית, ואינה נתונה לשיקול דעתו של בית המשפט. כפי שהובהר החקירה הסבוכה שמתקיימת תוך כדי לחימה, המשלבת חקירה פלילית עם חקירה שנועדה להגנה על חיי אדם, תארך זמן רב. הארכה משמעותית של תקופות המעצר הקבועות בחוק המעצרים כפי שנעשתה בתקנות אלה מתחייבת ממספר טעמים:

ראשית, מפאת קיומן המובהק של עילות המעצר המפורטות בסעיף 13(א)(1) ו- 13(א)(2) לחוק המעצרים – דהיינו יסוד סביר לחשש ששחרורם יסכן אדם, את הציבור או את המדינה; וחשש ששחרורם יביא לשיבוש הליכי החקירה או להתחמקות מהליכי חקירה או משפט; שנית, חלופות מעצר אינן נותנות מענה לצרכים החקירתיים כמו גם למסוכנות המיוחדת הטבועה בעצורים אלה, שהם תושבי שטח אויב וחשודים במעורבות באירועי הטבח והלחימה הבלתי חוקית. בהקשר זה יוער כי כליאתם של חשודים אלה אפשרית גם מכוח חוק כליאתם של לוחמים בלתי חוקיים.

¹ ס"ת התשפ"ד, עמ' 360

שלישית, הנטל הרב המוטל על גופי האכיפה שמנהלים את חקירת האירוע המורכב, וחקירת החשודים תוך כדי לחימה המתרחשת בימים אלה, כמו גם המשאבים הכרוכים בהארכת מעצרים בפרקי זמן הקבועים בדין הפלילי - כל אלו מחדדים את ההכרה כי סדרי הדין הפליליים "הרגילים" הנוגעים לתקופות מעצר לפני הגשת כתב אישום לא מותאמים לאירוע הנוכחי. נוכח הנימוקים המפורטים מעלה, אין רלוונטיות כלל להארכות מעצר לפרקי זמן קצרים.

כן נקבע בתקנות כי לא יוחזק חשוד במעצר ברצף אחד בקשר לאותו אירוע, לרבות המעצר בלא צו, לתקופה העולה על 90 ימים, אלא אם כן הבקשה למעצר נוסף הוגשה באישור היועץ המשפטי לממשלה.

בנוסף, נקבע בתקנות כי בתקופת תוקפן של תקנות אלה, לא יחולו סעיפים 59 ו-62 לחוק המעצרים. זאת מתוך ההבנה שחקירתם של העצורים לפי חוק זה תמשכנה פרקי זמן ארוכים משמעותית, וכי מסוכנותם הרבה של העצורים כמו גם חומרתם המופלגת של מעשיהם מצדיקים הותרתם במעצר למשך פרקי זמן ממושכים, ללא צורך בביקורת שיפוטית הקיימת בחקירות "רגילות".

אשר לסעיף 17(ד) לחוק המעצרים הדין במקרה בו הסתיימה חקירתו של העצור – נסיבותיה החריגות של החקירה כפי שתוארו לעיל מובילות למסקנה כי חקירתו של כל אחד מהחשודים במעורבות באירועים הקשים איננה עומדת כחקירה בפני עצמה. מדובר בחקירה אחת כוללת של כל האירוע, על כל זירותיו השונות, לגבי כל החשודים. לנוכח זאת, התקנות מגדירות את "הליכי החקירה" כחקירת פעולות האיבה בכללותם, כנגד כלל העצורים והמעורבים בגין אירועים אלו, לרבות חקירת שלבי התכנון וההיערכות שקדמו לביצוע המעשים. נקבע בתקנות, כי סעיף 17(ד) לחוק המעצרים יחול רק כשיסתיימו כל הליכי החקירה האמורים, ואין השלכה בהקשר זה לפעולות החקירה הספציפיות הנדרשות בעניינו האינדיבידואלי של כל עצור ועצור. רק לכשיסתיימו כל "הליכי החקירה", ישוחרר העצור, אלא אם התובע יגיש הצהרה על הגשת כתב אישום. יודגש כי ברור כבר כעת כי באירוע בסדר גודל זה עם חקירה עצומה – מבחינת מספר הקורבנות, היקף העדויות העצום והקושי בגבייתן, מספר החשודים, מספר הזירות והיקף הראיות חסר התקדים בכלל והראיות הדיגיטליות בפרט – ידרש זמן רב להכנת כתב אישום. ולכן נקבע כי אם הוגשה הצהרה כי יש כוונה להגיש כתב אישום, יוארך המעצר עד לסוף תקופת תוקפן של תקנות אלה.

אשר לקטינים, לעניין האירוע הנדון, ומכיוון שמדובר בהליכי חקירה אחודים לכל החשודים במעורבות באירוע זה, התקנות קובעות שבאופן חריג תקופות המעצר הנקבעות לגבי בגירים יחולו גם לגבי קטינים. זאת נוכח הנסיבות יוצאות הדופן בחומרתן ובמעשי טבח שקשה לשאת את אכזריותם ואת תוצאותיהם הקשות. גם לאור האמור בפסיקה כי "קטינות אינה יוצרת חסינות" וכן ש"אין דומה קטין שביצע את העבירה על סף גיל הבגירות לקטין אשר זה מכבר חצה את סף הגיל להטלת אחריות פלילית" (פסקאות 5 ו-6 בע"פ 7113/08 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] 15/12/08).

היות שהתקנות מאריכות את תקופות המעצר לעצור בעבירת ביטחון מעבר לתקופות המירביות הקבועות בסעיף 47 לחוק המאבק בטרור לגבי עצור בעבירות ביטחון חמורה, נקבע כי סעיף זה לא חל על עצור כהגדרתו בתקנות.

כאמור לעיל, תקנות שעת החירום הותקנו לתקופה של שלושה חודשים. זאת, בשים לב לסעיף 39(ו)

לחוק-יסוד: הממשלה, הקובע כי "תוקפן של תקנות שעת חירום יפקע כעבור שלושה חודשה מיום התקנתן, זולת אם הוארך תוקפן בחוק". לפיכך, תקנות שעת חירום אלה עומדות לפוג בתאריך כ"ח בשבט התשפ"ד (7 בפברואר 2024). נוכח הצורך הביטחוני והחקירתי בהמשך הארכת מעצרים של העצורים האמורים ומשלא הסתיימו הדיונים הפנים-ממשלתיים לצורך הנחת הצעת חוק ממשלתית על שולחן הכנסת, בדבר ההסדרים הנדרשים שיתוו את סדרי הדין לצורך חקירה והעמדה לדין של המפגעים החשודים, קם הצורך בהארכת תוקפן של תקנות שעת חירום אלה, תוך כדי התאמתן, לפרק זמן נוסף. במקביל, ממשיכים לפעול גורמי המקצוע להכנת הצעת החוק על מנת שהכנסת תקבע את הסדר ייעודי כולל בהקדם האפשרי.

על מנת לייצר רציפות מלאה בין תקופות המעצר מכוח תקנות שעת החירום (90 ימים) לבין תקופת ההמשך אחרי חקיקת החוק, מוצע כי החוק ייכנס לתוקף ב-5.02.24.

ביום 7.1.24 התזכיר הופץ להערות הציבור עד ליום 18.1.24.

נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה/ תקציב

אין

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

אין.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

אין

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

חוות הדעת של היועצת המשפטית של משרד המשפטים מצורפת להצעה.

המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-חוקתי) אישרה את חקיקת החוק.

סיווגים

07 חקיקה ממשלתית

מגיש: שר המשפטים

י' בשבט התשפ"ד
20 בינואר 2024

טיוטת חוק

א. שם החוק המוצע

חוק לתיקון ולהארכת תוקפן של תקנות שעת חירום (חרבות ברזל) (הארכת מעצר לחשוד בעבירת בטחון), התשפ"ד-2024

ב. מטרת החוק המוצע והצורך בו

מטרת התיקון המוצע היא לתקן ולהאריך את תקופת תוקפן של תקנות שעת חירום (חרבות ברזל) (הארכת מעצר לחשוד בעבירת ביטחון), התשפ"ד-2023 (להלן: "תקנות שעת החירום" או "התקנות"), אשר הותקנו על ידי הממשלה בתאריך כ"ג בחשון התשפ"ד (7 בנובמבר 2023) וקובעות הסדר חדש החל על עצורים החשודים בעבירת בטחון, כמוגדר בסעיף 35(ב) לחוק המעצרים, אשר נעברה במסגרת אירועי מלחמת "חרבות ברזל".

ג. עיקרי החוק המוצע

בבוקר יום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) החלה מתקפת טרור רצחנית מרצועת עזה על מדינת ישראל (להלן: "מתקפת הטרור הרצחנית"). אלפי מחבלים חדרו משטח רצועת עזה לשטחה של ישראל מהיבשה, מהאוויר ומהים ותקפו באכזריות אזרחים וחיילים, במקביל לשיגור של אלפי רקטות לשטח מדינת ישראל. במהלך הלחימה נתפסו בשטחה של מדינת ישראל מעל 150 מחבלים, אשר בנוגע לרובם מתקיים הליך חקירה פלילי בחשד לעבירות בטחון, כפי שאלו מוגדרות בסעיף 35(ב) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים או החוק).

חקירת המחבלים שלקחו חלק במתקפת הטרור הרצחנית היא מורכבת וחריגה, ולה מאפיינים ייחודיים שטרם נודע כמותם בישראל. החקירה מתייחסת לפשעים האכזריים שביצעו המחבלים אך תכליתה גם להפיק מידע רב ערך להמשך המלחמה; היא נסובה סביב עשרות זירות שבהן התחוללו הפשעים; היקף גדול של מחבלים שביניהם קשרים מגוונים; מספר הקורבנות והעדים הוא עצום – בהם אלפי פצועים המצויים במצב נפשי קשה, שמקשה על גביית העדויות; היקף הראיות הוא עצום – הכולל את הראיות שכבר נתפסו והראיות שטרם הושגו; החקירה התנהלה תוך כדי לחימה קשה באזורים שבהם בוצעו הפשעים, כאשר חלק מהזירות הוכרזו כשטח צבאי סגור והיה קשה להגיע אליהן לאיסוף ראיות; התקפות רב זירתיות בעיקר באמצעות ירי מרחוק ממשיכות להתקיים בשטח המדינה.

בנסיבות הקיימות שהוצגו לעיל בקצרה ומאחר שהחקירה עודה בעיצומה, אירועי הלחימה המתמשכים בחבל עזה נגד ארגוני הטרור, במהלכם נעצרים עצורים רבים נוספים, מוסיפים על מורכבות החקירה והצורך בהארכות מעצר לתקופות ממושכות. החקירה המורכבת של אירועי הטבח שהחלו ביום 7 באוקטובר, אשר לא נודע כמותה בתולדות המדינה, תארך זמן רב והצורך בתקופות מעצר ממושכות עומד בתוקפו. זאת, כאשר תוקפן של תקנות שעת החירום עומד לפוג ביום 5.2.24.

היות שמדובר בהארכת תוקף תקנות שעת חירום, ופרק הזמן הדרוש לקידום חקיקה בעניין העמדה לדין של העצורים האמורים, מוצע כי החוק יחקק למשך פרק זמן קצר, עד לתאריך 3.04.24.

נוכח העובדה שהתקופות המירביות המנויות בחוק המעצרים למעצר של עצורים החשודים בעבירת ביטחון עמדו לפוג, ולכך שמצב החירום חייב, אז ועוד היום, את המשך מעצרים של המחבלים כאמור לתקופות ארוכות כפי שהוסבר לעיל, ושמגבלת הזמן לא אפשרה לחוקק הסדר בכנסת, הותקנו בתאריך כ"ג בחשון התשפ"ד (7 בנובמבר 2023) תקנות שעת החירום. לגבי עצורים אלה, נקבע בתקנות כי לא יחולו ההוראות הנוגעות לפרקי הזמן המירביים למעצר לפני הגשת כתב אישום, כקבועים בסעיפים 17, 59 ו-62 לחוק המעצרים, כמו גם סעיפים 10ט, 10יא ו-10יג(1) לחוק הנוער. תחת זו, יחול לגבי עצורים אלה סעיף 17

בנוסחו החדש בהתאם לתקנות שעת חירום אלה, הקובע כי אם הורה שופט על מעצר של חשוד בעבירת ביטחון בשל פעולות האיבה או פעולות המלחמה, יעמוד המעצר על תקופה קבועה של 45 ימים אותה ניתן להאריך שוב ב-45 ימים נוספים. כן הוגדרו "הליכי החקירה" בהגדרה רחבה הכוללת את חקירת פעולות האיבה בכללותן, כנגד כלל העצורים והמעורבים בהן, לרבות חקירת שלבי התכנון, וההיערכות שקדמו לביצוען. בהמשך לכך נקבע כי אם הסתיימו הליכי החקירה האמורים, יצווה שופט על מעצרו של העצור עד תום תוקפן של תקנות שעת החירום.

בהתאם לסעיף 39(ו) לחוק-יסוד הממשלה: "תוקפן של תקנות שעת חירום יפקע כעבור שלושה חודשים מיום התקנתן, זולת אם הוארך תוקפן בחוק". נוכח הצורך הביטחוני המובהק בהמשך מעצרו של המחבלים ומשלא הסתיימו הדיונים הפנים-ממשלתיים לצורך הנחת הצעת חוק ממשלתית על שולחן הכנסת, בדבר ההסדרים הנדרשים שיתוו את סדרי הדין לצורך חקירה והעמדה לדין של המפגעים החשודים, קם הצורך בהארכת תוקפן של תקנות שעת חירום אלה לפרק זמן נוסף.

כן מוצע לתקן את התקנות והתאמתן לצרכי החירום. במסגרת זו מוצע לתקן את ההגדרות בתקנות, בין היתר לנוכח הערות ועדת חוק, חוקה ומשפט של הכנסת, על מנת להבהיר על מי חלות התקנות. כן מוצע להבחין בין עצורים החשודים בעבירת ביטחון בשל פעולות האיבה לבין עצורים החשודים בעבירת ביטחון בשל פעולות המלחמה. על עצורים החשודים בעבירות ביטחון בשל פעולות האיבה יחול ההסדר הנוכחי הקבוע בתקנות לפיו אם הורה שופט על מעצרו של עצור לאחר שקבע כי התקנות חלות בעניינו וקיימת עילת מעצר, תעמוד תקופת המעצר על תקופה קבועה של 45 ימים. כן מוצע לקבוע כי ניתן להאריך את תקופת המעצר מעת לעת, וכי כל הארכה של תקופת המעצר תעמוד על 45 ימים. על עצורים החשודים בעבירות ביטחון בשל פעולות המלחמה – עליהם לא חלה ההגדרה הרחבה של "הליכי חקירה" – ניתן לבית המשפט שיקול דעת על משך תקופת המעצר בתוך מתחם של לא פחות מ-30 ימים ולא יותר מ-45 ימים. בית המשפט יהיה מוסמך להאריך את תקופת מעצרו לתקופות נוספות של עד 45 ימים על פי שיקול דעתו. בעניינם של האחרונים לא יחול סעיף 17(ד) כנוסחו בתקנות.

בהתאם מוצע להאריך את תקנות שעת החירום לפרק זמן מדוד נוסף, עד לתאריך 3.04.24.

ד. השפעת החוק המוצע על החוק הקיים

ביחס ל"עצורים" הנכנסים להגדרת החוק המוצע יחול ההסדר המוצע ביחס לסעיף 17, 59 ו-62 לחוק המעצרים.

ה. השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה, על תקנים במשרדי הממשלה ועל ההיבט המינהלי

אין השפעה.

ו. השפעה על תחולה באזור יהודה ושומרון

אין השפעה.

ז. עיקרי ההערות לתזכיר שלא אומצו בטיטוט החוק:

עמדת הסניגוריה הציבורית - הסניגוריה הציבורית התנגדה להסדר הקבוע כיום בתקנות שעת החירום מכיוון שהיא אינה מותירה לבית המשפט שיקול דעת בקביעת משך המעצר. הסניגוריה רואה בכך פגיעה ביכולת של בית המשפט לערוך ביקורת שיפוטית על התקדמות הליכי החקירה ובחינה פרטנית של הצורך בכל מעצר ומעצר.

עמדת הנהלת בתי המשפט – הנהלת בתי המשפט מסתייגת אף היא מהעדר מתן שיקול דעת רחב לבית

המשפט בקביעת משך המעצר ועומדת על ההיבט החוקתי של הפרדת רשויות והחשיבות בקיומה של ביקורת שיפוטית על התנהלות הרשות המבצעת.

בהמשך לשתי ההסתייגויות האמורות, מוצע כאמור לתקן את ההסדר כך שהוא יבחין בין עצורים החשודים בעבירת ביטחון בשל פעולות האיבה לבין העצורים החשודים בעבירת ביטחון בשל פעולות המלחמה. ייחודה וחריגותה של החקירה הנוגעת לאירועי הטבח הן שמצדיקות צמצום שיקול דעתו של בית המשפט שלנוכח מאפייניה של החקירה אינו יכול בשל זה לבקר את התקדמותה. בנוגע לעצורים בשל פעולות המלחמה, הורחב שיקול הדעת שניתן לבית המשפט לקבוע את משך המעצר.

כן התקבלה הערת ציבור משני אזרחים - האחד יוצא נגד הגבלת התקופה של החוק ל-180 יום והשניה מתנגדת להסדר הארכת המעצר באופן כללי.

נוסח החוק המוצע:

להלן נוסח החוק מוצע:

הצעת חוק מטעם הממשלה:

הצעת חוק לתיקון ולהארכת תוקפן של תקנות שעת חירום (חרבות ברזל) (הארכת מעצר לחשוד בעבירת ביטחון), התשפ"ד-2024

הארכת תוקף 1. תוקפן של תקנות שעת חירום (חרבות ברזל) (הארכת מעצר לחשוד בעבירת ביטחון), התשפ"ד-2023¹, כפי שתוקנו בנוסח שבתוספת לחוק זה, מוארך בזה עד יום כ"ד באדר ב' התשפ"ד (3 באפריל 2024).

תחילה 1. תחילתו של חוק זה ביום כ"ו בשבט התשפ"ד (5 בפברואר 2024).

תוספת

(סעיף 1)

הגדרות 2. בתקנות שעת חירום אלה –

"הליכי חקירה" – הליכי חקירה שעניינם חקירת פעולות האיבה בכללותן, כנגד כלל העצורים והמעורבים בהן, לרבות חקירת שלבי התכנון, וההיערכות שקדמו לביצוען;

"חוק המעצרים" – חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996²;

"חוק הנוער" – חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971³;

"חוק המאבק בטרור" – חוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016⁴;

¹ ק"ת התשפ"ד, עמ' 360, 450.

² ס"ח התשנ"ו, עמ' 338.

³ ס"ח התשל"א, עמ' 134.

"עבירת ביטחון" – עבירה המנויה בסעיף 35(ב) לחוק המעצרים;

"עצור" – חשוד בעבירת ביטחון בשל פעולות האיבה או פעולות המלחמה;

"פעולות האיבה" – פעולות האיבה שהתרחשו בין יום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) ועד יום כ"ח בתשרי התשפ"ד (13 אוקטובר 2023);

"פעולות המלחמה" – פעולות המלחמה בחבל עזה החל ביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023);

תיקון חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים) 3. בתקופת תוקפן של תקנות שעת חירום אלה, יחול לגבי עצור חוק המעצרים בשינויים הבאים:

(1) יראו כאילו בסעיף 17 –

(א) במקום סעיפים קטנים (א) ו-(ב) נאמר:

"(א) ציווה שופט על מעצרו של חשוד בעבירת ביטחון בשל פעולות האיבה בנוכחותו, תעמוד תקופת המעצר על 45 ימים; ואולם, רשאי שופט להאריך את המעצר לתקופות נוספות מעת לעת; החליט שופט כאמור, תעמוד כל תקופת מעצר נוספת על 45 ימים.

(1א) ציווה שופט על מעצרו של חשוד בעבירת ביטחון בשל פעולות המלחמה, בנוכחותו, לא תעלה תקופת המעצר על 45 ימים, ובלבד שלא תפחת מ-30 ימים; ואולם רשאי שופט להאריך, מעת לעת, את המעצר לתקופות שלא יעלו על 45 ימים.

(ב) לא יוחזק חשוד במעצר ברצף אחד בקשר לאותו אירוע, לרבות המעצר בלא צו, לתקופה העולה על 90 ימים, אלא אם כן הבקשה למעצר נוסף הוגשה באישור היועץ המשפטי לממשלה."

(ב) אם העצור חשוד בעבירת ביטחון בשל פעולות האיבה, במקום סעיף קטן (ד) נאמר:

"(ד) הסתיימו הליכי החקירה, כהגדרתם בתקנות שעת חירום (חרבות ברזל) (הארכת מעצר לחשוד בעבירת ביטחון), התשפ"ד-2023⁵, ישוחרר העצור מהמעצר, ואולם אם הצהיר תובע כי עומדים להגיש כתב אישום נגדו ושוכנע בית המשפט כי יש עילה לכאורה לבקש את מעצרו עד תום ההליכים, יאריך שופט את מעצרו עד תום תקופת תוקפן של תקנות שעת חירום האמורות.";

(2) סעיפים 59 ו-62 לא יחולו.

4. סייג לתחולת חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), בתקופת תוקפן של תקנות שעת חירום אלה, על עצור שהוא קטין לא יחולו סעיפים 10ט, 10יא ו- 10יג(1) לחוק הנוער.
5. סייג לתחולת חוק המאבק בטרור, בתקופת תוקפן של תקנות שעת חירום אלה, לא יחול על עצור סעיף 47 לחוק המאבק בטרור.

דברי הסבר

כללי בבוקר יום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) החלה מתקפת טרור רצחנית מרצועת עזה על מדינת ישראל (להלן: "מתקפת הטרור הרצחנית"). אלפי מחבלים חדרו משטח רצועת עזה לשטחה של ישראל מהיבשה, מהאוויר ומהים ותקפו באכזריות אזרחים וחיילים, במקביל לשיגור של אלפי רקטות לשטח מדינת ישראל. במתקפת הטרור האכזרית רצחו מחבלים מעל 1200 אזרחים וחיילים ישראלים ופצעו אלפים, למעלה מ- 200 אזרחים וחיילים נחטפו לשטח רצועת עזה. נוכח האירועים האמורים,

ביום 8 באוקטובר 2023 הודיע הקבינט המדיני-ביטחוני כי הכריז על נקיטת פעולות צבאיות משמעותיות, בהתאם לסעיף 40 לחוק-יסוד: הממשלה. בהתאם אירועי מלחמת 'חרבות ברזל' החלו ביום 7 לאוקטובר 2023 בשעה 6:00 בבוקר, וכוללים הן את פעולות האיבה והלחימה שבוצעו בתוך שטח ישראל והן את פעולות המלחמה בשטח רצועת עזה.

במהלך הלחימה נתפסו בשטחה של מדינת ישראל מעל 150 מחבלים, אשר לגבי רובם מתקיים הליך חקירה פלילי בחשד לעבירות בטחון, כפי שאלו מוגדרות בסעיף 35(ב) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים) התשנ"ו-1996 (להלן – חוק המעצרים או החוק).

חקירת המחבלים שלקחו חלק במתקפת הטרור הרצחנית היא מורכבת וחריגה, ולה מאפיינים ייחודיים שטרם נודע כמותם בישראל. החקירה מתייחסת לפשעים האכזריים שביצעו המחבלים אך

⁵ ס"ת התשפ"ד, עמ' 360

תכליתה גם להפיק מידע רב ערך להמשך המלחמה; היא נסובה סביב עשרות זירות שבהן התחוללו הפשעים; היקף גדול של מחבלים שביניהם קשרים מגוונים; מספר הקורבנות והעדים הוא עצום – בהם אלפי פצועים המצויים במצב פיזי או נפשי קשה, שמקשה על גביית העדויות; היקף הראיות הוא עצום, וכולל את הראיות שכבר נתפסו והראיות שטרם הושגו; החקירה התנהלה בתחילתה תוך כדי לחימה קשה באזורים שבהם בוצעו הפשעים, כאשר חלק מהזירות הוכרוזו כשטח צבאי סגור וקשה היה להגיע אליהן לאיסוף ראיות ומאז מתנהלת החקירה במקביל למלחמה ולקרבות עזים בשטח עזה וכן תחת התקפות רב זירתיות בעיקר באמצעות ירי מרחוק שממשיכות להתקיים בשטח המדינה.

בהינתן היקף העצורים ומורכבות החקירה כמפורט לעיל, צפויה החקירה הפלילית לארוך פרק זמן ממושך ביותר. לצורך כך, הוקם צוות חקירה ארצי מיוחד, אשר פועל לחקירת המחבלים הרבים שנעצרו ולאוסוף ראיות בעשרות זירות טבח בעוטף עזה.

למעצרים החריגים בכמות ובמורכבות של מפגעי אירועי 7 באוקטובר, הצטרפה ומצטרפת מדי יום, כמות לא מבוטלת של מעצרים בעקבות אירועי הלחימה בחבל עזה הנמשכים גם בימים אלו. הלחימה הנמשכת, החקירה המורכבת בכללותה, וכן הצורך הברור בהבטחת האינטרס הלאומי שבשמירה על חיי אדם כמו גם בקידום החקירה, מספקים בפני גופי החקירה אתגרים חסרי תקדים. בשים לב למורכבות הרבה כאמור, ברור מעבר לכל ספק כי סדרי הדין הקבועים היום בחוק המעצרים לעניין החזקת עצורים בטרם הגשת כתב אישום נגדם, שנועדו לחקירות פליליות ממוקדות ותחומות, אינם מתאימים לנסיבות ההמוניות ויוצאות הדופן של מתקפת הטרור הרצחנית, וכי נדרש הסדר חוקי אחר בנושא.

ההסדר הקיים בחוק המעצרים: סעיפים 17, 59 ו-62 לחוק המעצרים עוסקים בתקופות המירביות למעצר עד להגשת כתב אישום. לפי סעיף 17(א) לחוק, תקופת המעצר בצו שניתן בנוכחותו של החשוד לא תעלה על 15 ימים ושופט רשאי להאריכה מעת לעת לתקופות שלא יעלו על 15 ימים בכל פעם. סעיף 17(ב) לחוק קובע כי חשוד לא יוחזק במעצר בקשר לאירוע אחד לתקופה העולה על 30 ימים, אלא באישור היועץ המשפטי לממשלה. סעיף 17(ג) לחוק קובע כי אם שופט ציווה על מעצר חשוד שלא בנוכחותו, החשוד יובא בפני שופט בהקדם האפשרי ולא יאוחר מ-24 שעות משעת מעצרו, אז יחול סעיף קטן (א). לבסוף קובע סעיף 17(ד) לחוק כי אם הסתיימה חקירתו, ישוחרר החשוד ממעצר אלא אם מוגשת הצהרת תובע לפיה עומדים להגיש נגדו כתב אישום ויש עילה לכאורה לבקש לעוצרו עד תום ההליכים – או אז רשאי בית המשפט להורות על מעצרו לתקופה שלא תעלה על 5 ימים.

סעיף 59 לחוק המעצרים קובע כי חשוד הנתון במעצר ולא הוגש נגדו כתב אישום תוך 75 ימים לאחר מעצרו, ישוחרר מן המעצר, בערובה או ללא ערובה. על אף זאת, סעיף 62 לחוק מסמיק שופט של בית המשפט העליון לצוות על הארכת המעצר מעבר לכך לתקופה שלא תעלה על 90 ימים – ואם לא ניתן יהיה לסיים את הליכי המשפט בתוך תקופה זו בשל סוג העבירה, מורכבותו של התיק או ריבוי נאשמים, עדים או אישומים, לתקופה שלא תעלה על 150 ימים – ולחזור ולצוות כך מעת לעת.

סעיף 47 לחוק המאבק בטרור, התשע"ו-62016 (להלן: חוק המאבק בטרור) קובע כי לעניין עצור החשוד בעבירת ביטחון חמורה (כפי שזו מוגדרת בחוק המאבק בטרור), מעצר לפי סעיף 17(א) לחוק המעצרים לא יעלה על 20 ימים ובלבד ששופט לא יצווה על מעצר לתקופה העולה על 15 ימים אלא אם שוכנע כי אם לא יוחזק העצור במעצר לצורך המשך החקירה קיימת אפשרות קרובה לוודאי לסיכול של מניעת פגיעה בחיי אדם. כן קובע הסעיף כי שופט רשאי להאריך, מעת לעת, מעצר של חשוד כאמור לתקופות שלא יעלו על 15 ימים כל אחת. לבסוף נקבע בסעיף כי לגבי חשוד בעבירת ביטחון חמורה, התקופה האמורה בסעיף 17(ב) לחוק המעצרים תוארך ל-35 ימים. הוזה אומר: החשוד לא יוחזק במעצר ברצף אחד בקשר לאותו אירוע לתקופה העולה על 35 ימים אלא אם הבקשה למעצר נוסף הוגשה באישור היועץ המשפטי לממשלה.

אשר לקטינים, חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-71971 (להלן: חוק הנוער) קובע זמני מעצר קצרים יותר כאשר החשוד הוא קטין. סעיף 10 לחוק הנוער קובע כי תקופת המעצר של קטין לפי סעיף 17(א) לא תעלה על 10 ימים ושופט רשאי להאריכה מעת לעת לתקופות שלא יעלו על 10 ימים. כן קובע הסעיף כי התקופה המירבית בה ניתן להחזיק קטין במעצר בקשר לאותו אירוע, ללא אישור היועץ המשפטי לממשלה, עומדת על 20 ימים. סעיף 10 לחוק הנוער מקצר את התקופה המירבית למעצר של קטין באין אישום לפי סעיף 59 לחוק המעצרים מ-75 ימים ל-40 ימים. סעיף 10 לחוק הנוער מקצר את התקופה המירבית להארכת מעצר על ידי שופט בית משפט עליון הקבועה בסעיף 62(א), מ-90 ימים ל-45 ימים בכל פעם. סעיף 10(ג) קובע כי סעיף 62(ב) לחוק המעצרים המסמיך את בית המשפט להאריך את התקופה ל-150 ימים בתיקים מורכבים, אינו חל לגבי קטינים.

כאמור, הוראות אלה הנוגעות למעצר במסגרת הליך פלילי "רגיל" אינן מותאמות לנסיבות האירוע ההמוני החרוג הנוכחי, ואף אינן ניתנות ליישום במסגרתו, כפי שתואר לעיל. בנסיבות אלו, נוצר צורך דחוף ביצירת הסדר חוקי אשר יספק מענה לצרכי החקירה הייחודיים והמורכבים, אשר מדינת ישראל ומערכת המשפט הישראלית לא נדרשו מעולם להתמודד עימם. במיוחד עלה צורך ביצירת מנגנון שיאפשר הארכת מעצרים של המעורבים באירועים אלו, למשך פרקי זמן ארוכים, גם קודם להגשת כתב אישום, ללא תלות בשאלת התקדמות החקירה בעניינם הספציפי, אלא כל עוד מתקיימת החקירה הכוללת של מתקפת הטרור הרצחנית כמכלול. מאפייניהם הייחודיים של אירועי הזוועה במסגרת מתקפת הטרור שהחלה את מלחמת "חרבות ברזל", מעלים, במובנים רבים, כי יש להתייחס למתקפה כולה - על זירותיה השונות - כאל מכלול של חקירה עצומה אחת. קידומה של החקירה הוא אינטרס לאומי ראשון במעלה, על מנת להגן על חיי אדם ועל בטחון המדינה ועל מנת להבטיח כי מי שהיו מעורבים במתקפת הטרור הרצחנית יועמדו לדין פלילי וימוצה עימם הדין. בכל הנוגע לאורך המעצר הנדרש לחשודים לפני הגשת כתב אישום, ישנה חשיבות מהותית בתפיסתו של הליך החקירה כולו כהליך אחד כולל, שכל אחד מהחשודים לקח בו חלק ושהימשכותו מחייבת את מעצרים של כל החשודים לכל אורכו. וזאת, באופן שיאפשר לגופי החקירה להשלים את מלאכת החקירה המורכבת

ולגופי התביעה לגבש את כתב האישום ולהעמיד לדין את כלל המחבלים, על מנת להגן על ביטחון הציבור וביטחון המדינה.

בהתאם לכך, בין השאר, נבחנים בימים אלה תיקוני חקיקה שיתוו את סדרי הדין לצורך חקירה והעמדה לדין של המפגעים החשודים באירוע טבח ה-7 באוקטובר 2023, כראוי לאירוע המוני, חריג וקיצוני בסדר גודל כזה. עם זאת, ומהטעמים שפורטו לעיל, העבודה על גיבוש הסדרים ייעודיים אלה היא סבוכה ומורכבת מאוד, ונוכח הצורך הדחוף שעלה ביצירת פתרון מהיר להארכת מעצרם של החשודים הללו, התקינה הממשלה בתאריך כ"ג בחשון התשפ"ד (7 בנובמבר 2023) את תקנות שעת חירום (חרבות ברזל) (הארכת מעצר לחשוד בעבירת בטחון), התשפ"ד – 2023⁸ (להלן: "תקנות שעת החירום" או "התקנות") אשר האריכו לתקופה של שלושה חודשים את מועדי המעצר הקבועים בחוק המעצרים, וזאת עד לחקיקת ההסדרים הנדרשים לטיפול באירוע זה.

ההסדר בתקנות שעת החירום - בתקופת תוקפן, תקנות שעת החירום משנות את התקופות המפורטות בסעיף 17(א), (ב) ו-(ד) לחוק המעצרים, ככל שאלה חלות על "עצור" כפי שהוא מוגדר בתקנות. הגדרה זו קובעת כי "עצור" הוא חשוד בעבירת ביטחון כהגדרתה בסעיף 35(ב) לחוק המעצרים, וזאת בשל פעולות האיבה או פעולות המלחמה, כהגדרתן בתקנות אלה. על פי ההגדרה של "פעולות האיבה או פעולות המלחמה" כפי שמופיעה בתקנות כעת - מדובר באירועי הטבח מיום 7 באוקטובר 2023 ובאירועי המלחמה שפרצו בעקבותיהם (בזמן ההכרזה על מצב מיוחד בעורף או עד תום הפעולות הצבאיות המשמעותיות, לפי המאוחר). לגבי מי שנכנס בהגדרת "עצור" כאמור, תקנות שעת החירום מחליפות את ההוראות הקבועות בסעיף 17 לחוק המעצרים, כך שבתקופת תוקפן ההסדר שבסעיף 17 הוא כדלקמן:

בית המשפט מוסמך להאריך את מעצרו של העצור לתקופה של 45 ימים ולשוב ולהאריכה ב- 45 ימים נוספים. תקופה זו היא תקופה קבועה של ימי מעצר ואיננה תקופה מרבית, ואינה נתונה לשיקול דעתו של בית המשפט. כפי שהובהר החקירה הסבוכה שמתקיימת תוך כדי לחימה, המשלבת חקירה פלילית עם חקירה שנועדה להגנה על חיי אדם, תאריך זמן רב. הארכה משמעותית של תקופות המעצר הקבועות בחוק המעצרים כפי שנעשתה בתקנות אלה מתחייבת ממספר טעמים:

ראשית, מפאת קיומן המובהק של עילות המעצר המפורטות בסעיף 13(א)(1) ו- 13(א)(2) לחוק המעצרים – דהיינו יסוד סביר לחשש ששחרורם יסכן אדם, את הציבור או את המדינה; וחשש ששחרורם יביא לשיבוש הליכי החקירה או להתחמקות מהליכי חקירה או משפט;

שנית, חלופות מעצר אינן נותנות מענה לצרכים החקירתיים כמו גם למסוכנות המיוחדת הטבועה בעצורים אלה, שהם תושבי שטח אויב וחשודים במעורבות באירועי הטבח והלחימה הבלתי חוקית. בהקשר זה יוער כי כליאתם של חשודים אלה אפשרית גם מכוח חוק כליאתם של לוחמים בלתי חוקיים.

שלישית, הנטל הרב המוטל על גופי האכיפה שמנהלים את חקירת האירוע המורכב, וחקירת החשודים תוך כדי לחימה המתרחשת בימים אלה, כמו גם המשאבים הכרוכים בהארכת מעצרים בפרקי זמן הקבועים בדין הפלילי - כל אלו מחדדים את ההכרה כי סדרי הדין הפליליים "הרגילים"

הנוגעים לתקופות מעצר לפני הגשת כתב אישום לא מותאמים לאירוע הנוכחי. נוכח הנימוקים המפורטים מעלה, אין רלוונטיות כלל להארכות מעצר לפרקי זמן קצרים. כן נקבע בתקנות כי לא יוחזק חשוד במעצר ברצף אחד בקשר לאותו אירוע, לרבות המעצר בלא צו, לתקופה העולה על 90 ימים, אלא אם כן הבקשה למעצר נוסף הוגשה באישור היועץ המשפטי לממשלה.

בנוסף, נקבע בתקנות כי בתקופת תוקפן של תקנות אלה, לא יחולו סעיפים 59 ו-62 לחוק המעצרים. זאת מתוך ההבנה שחקירתם של העצורים לפי חוק זה תמשכנה פרקי זמן ארוכים משמעותית, וכי מסוכנותם הרבה של העצורים כמו גם חומרתם המופלגת של מעשיהם מצדיקים הותרתם במעצר למשך פרקי זמן ממושכים, ללא צורך בביקורת שיפוטית הקיימת בחקירות "רגילות". אשר לסעיף 17(ד) לחוק המעצרים הודן במקרה בו הסתיימה חקירתו של העצור – נסיבותיה החריגות של החקירה כפי שתוארו לעיל מובילות למסקנה כי חקירתו של כל אחד מהחשודים במעורבות באירועים הקשים איננה עומדת כחקירה בפני עצמה. מדובר בחקירה אחת כוללת של כל האירוע, על כל זירותיו השונות, לגבי כל החשודים. לנוכח זאת, התקנות מגדירות את "הליכי החקירה" כחקירת פעולות האיבה בכללותם, כנגד כלל העצורים והמעורבים בגין אירועים אלו, לרבות חקירת שלבי התכנון וההיערכות שקדמו לביצוע המעשים. נקבע בתקנות, כי סעיף 17(ד) לחוק המעצרים יחול רק כשיסתיימו כל הליכי החקירה האמורים, ואין השלכה בהקשר זה לפעולות החקירה הספציפיות הנדרשות בעניינו האינדיבידואלי של כל עצור ועצור. רק לכשיסתיימו כל "הליכי החקירה", ישוחרר העצור, אלא אם התובע יגיש הצהרה על הגשת כתב אישום. יודגש כי ברור כבר כעת כי באירוע בסדר גודל זה עם חקירה עצומה – מבחינת מספר הקורבנות, היקף העדויות העצום והקושי בגבייתן, מספר החשודים, מספר הזירות והיקף הראיות חסר התקדים בכלל והראיות הדיגיטליות בפרט – ידרש זמן רב להכנת כתב אישום. ולכן נקבע כי אם הוגשה הצהרה כי יש כוונה להגיש כתב אישום, יוארך המעצר עד לסוף תקופת תוקפן של תקנות אלה.

כאמור לעיל, תקנות שעת החירום הותקנו לתקופה של תשעים ימים. זאת, בשים לב לסעיף 39(ו) לחוק-יסוד הממשלה, הקובע כי "תוקפן של תקנות שעת חירום יפקע כעבור שלושה חודשים מיום התקנתן, זולת אם הוארך תוקפן בחוק". לפיכך, תקנות שעת חירום אלה עומדות לפוג בתאריך כ"ח בשבט התשפ"ד (7 בפברואר 2024). קם הצורך בהארכת תוקפן של תקנות שעת חירום אלה, תוך כדי התאמתן, לפרק זמן נוסף. במקביל, ממשיכים לפעול גורמי המקצוע להכנת הצעת החוק על מנת שהכנסת תקבע את הסדר ייעודי כולל בהקדם האפשרי.

סעיף 1 - תוקפן של תקנות שעת חירום (חרבות ברזל) (הארכת מעצר לחשוד בעבירת ביטחון), התשפ"ד-2023, עומד לפקוע ביום כ"ח בשבט התשפ"ד (7 בפברואר 2024). מוצע לקבוע כי תוקפן של התקנות האמורות, בנוסח המפורט בתוספת, יוארך עד יום כ"ד באדר ב' התשפ"ד (3 באפריל 2024), קרי עד 180 ימים מיום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023).

סעיף 2 - על מנת לייצר רציפות מלאה בין תקופות המעצר מכוח תקנות שעת החירום (90 ימים)

⁸ ס"ת התשפ"ד, עמ' 360

לבין תקופת ההמשך אחרי חקיקת החוק, מוצע לקבוע כי תחילתו של החוק המוצע יהיה ביום כ"ו בשבט התשפ"ד (5 בפברואר 2024).

תוספת מוצע להביא בתוספת את נוסח התקנות כפי שמוצע להאריך את תוקפן.

תקנה 1 - על מנת להבהיר ולתחום את הגדרת "עצור" הנכנס לגדרי התקנות, ובין היתר בהמשך לביקורת שנשמעה במסגרת דיוני ועדת חוקה, חוק ומשפט של הכנסת אודות ההגדרה בנושא, ועל מנת לאפשר הבחנה בין עצורים בשל פעולות האיבה, שהיו מעורבים באירועי הטבח הרצחני, לבין עצורים בשל פעולות המלחמה מוצע לתקן את סעיף ההגדרות, כמפורט להלן – מוצע למחוק את הגדרת "המצב המיוחד בעורף", שכבר לא נעשה בו שימוש בנוסח המתקן של התקנות.

להגדרת "עבירת ביטחון" – מוצע להפריד את הגדרת "עבירת ביטחון" מהגדרת "עצור", כך שזו תוגדר כעבירת ביטחון כאמור בסעיף 35(ב) לחוק המעצרים.

להגדרת "פעולות האיבה" ו"פעולות המלחמה" – על מנת להבהיר שההסדר אינו חל לגבי כלל הנחקרים בעבירת בטחון לפי סעיף 35(ב) לחוק המעצרים, מוצע להפריד בין שתי ההגדרות ובמסגרתן לתחם את האוכלוסיות הרלוונטיות.

להגדרת "פעולות האיבה" – מוצע לדייק את ההגדרה כך שתגדיר את תחולת התקנות על מי שלקח חלק בפעולות האיבה שהתרחשו בין ה- 7 אוקטובר עד ה- 13 באוקטובר 2023. זאת, נוכח העובדה שמעשי הטבח בשטח מדינת ישראל התרחשו בפרק הזמן הזה בלבד.

להגדרת "פעולות המלחמה" – מוצע להבהיר כי החוק חל על עצורים שנעצרו במהלך פעולות המלחמה בחבל עזה ונוכח העובדה שלא קיים הליך של הודעה על תום הפעולות הצבאיות המשמעותיות, מוצע לציין בהגדרה את מועד תחילתה של המלחמה בלבד, כך שההסדר החוקי יחול עד תום תקופת תוקפו של החוק. זאת, בהתאם להסדר שנקבע במסגרת החוק לתיקון ולהארכת תוקפן של תקנות שעת חירום (חרבות ברזל) (פגישה עם עורך דין של עצור בעבירת ביטחון), התשפ"ד - 2024⁹

נוכח תיקון הגדרת "פעולות המלחמה" מוצע למחוק את הגדרת "פעולות הצבאיות המשמעותיות", שכעת אין בה צורך.

ההגדרות המוצעות ל"פעולות האיבה" ו"פעולות המלחמה" תואמות את התיקון שנעשה בחוק לתיקון ולהארכת תוקפם של תקנות שעת חירום (חרבות ברזל) (פגישה עם עורך דין של עצור בעבירת ביטחון), התשפ"ד-2023¹⁰.

תקנה 2 - תקנות שעת החירום קובעות כאמור תקופת מעצר סטטוטורית של 45 ימים אותה ניתן להאריך ב- 45 ימים נוספים. נוכח העובדה שתקנות שעת החירום בתוקף 90 ימים בלבד, לא נקבעה בתקנות אפשרות להארכה מעבר ל- 45 ימים פעם אחת בלבד (וסה"כ 90 ימים כאורך תקופת תוקפן

של התקנות). כעת מוצע לתקן את התקנות על מנת להבחין בין חשודים בעבירת ביטחון בשל פעולות האיבה לבין חשודים בעבירת ביטחון בשל פעולות המלחמה, כמפורט להלן -

נוכח העובדה כי הליכי החקירה המורכבים ויוצאי הדופן של אירועי הטבח שהחלו ביום 7 באוקטובר 2023 כפי שאלו מוגדרים בתקנות אינם רלוונטיים לעצורים בשל פעולות המלחמה, ועל מנת להגביל את התקנות להיקף נדרש בהתאם לתקופת החירום תוך איזון בין הצורך החריג לבין הפגיעה בזכויות - מוצע להבחין בין ההסדר לעצורים החשודים בעבירת ביטחון בשל פעולות האיבה לבין העצורים החשודים בעבירת ביטחון בשל פעולות המלחמה. מוצע כי ההסדר שחל כעת בתקנות, הקובע תקופת מעצר קבועה של 45 ימים ללא שיקול דעת בנוגע למשך תקופת המעצר בכל הארכה, יהיה מוגבל לעצורים החשודים בעבירת ביטחון בשל פעולות האיבה, נוכח המאפיינים הייחודיים של החקירה, המורכבות והחריגות יוצאת הדופן של אירועי הטבח הרצחני. במסגרת זו, משהחוק מאריך את תוקפן של התקנות מעבר ל-90 ימים, מוצע להוסיף כי תקופה זו ניתנת להארכה ב-45 ימים מעת לעת, ולהבהיר שבכל אחת מהארכות המעצר מדובר בהארכה לתקופה קבועה של 45 ימי מעצר שאיננה תקופה מרבית, ואינה נתונה לשיקול דעתו של בית המשפט. בית המשפט יבחן אם החשוד עונה על הגדרת "חשוד" בתקנות ואם הוא חשוד בעבירות ביטחון וכן יבחן אם קיימת עילת מעצר כאמור בסעיף 13 לחוק המעצרים. כפי שהובהר לעיל, ההצדקות לצמצום שיקול דעתו של בית המשפט והגבלתו בעניין משך המעצר נובעות מחריגותן יוצאת הדופן של פעולות האיבה ומאפייניה המורכבים של החקירה הסבוכה שמתקיימת תוך כדי לחימה, המשלבת חקירה פלילית עם חקירה שנועדה להגנה על חיי אדם. לכן מוצע כי הסדר יוצא דופן זה ייוחד לעצורים החשודים בעבירת ביטחון בשל פעולות האיבה.

לצד זאת מוצע להוסיף את סעיף 17(א) אשר יחול בעניינם של עצורים בחשד לעבירת ביטחון בשל פעולות המלחמה. ההסדר המוצע בעניינם הוא כי כאשר קבע בית המשפט שיש לעצור את החשוד, יהיה לבית המשפט שיקול דעת לקבוע את משך הזמן המדויק של ימי המעצר - וזאת, כאשר תקופת המעצר הראשונה המינימלית תעמוד על 30 ימים והמקסימלית על 45 ימים. בית המשפט יהיה מוסמך להאריך מעצר זה מעת לעת בתקופות של עד 45 ימים, כאשר משכה של הארכת המעצר נתון לשיקול דעתו של בית המשפט. מכיוון שהחשד בעניינו של העצור אינו נוגע לעבירת ביטחון בשל פעולות האיבה וההגדרה הרחבה של "הליכי חקירה" אינה חל בעניינו, יש מקום לאפשר לבית המשפט לבחון על בסיס חקירתו הפרטנית של החשוד מהי תקופת המעצר המתאימה בהתאם לעילות המעצר ולהתקדמות החקירה בעניינו (וזאת בגדרי תחום מתחם שיקול הדעת כמפורט). יודגש כי סעיף 17(א) חל על עצורים רק כל עוד החשד בעניינם נוגע לעבירת ביטחון בשל פעולות המלחמה. במקרה בו במהלך החקירה מתגבש חשד הנוגע לעבירת ביטחון בשל פעולות האיבה, יחול סעיף 17(א) כנוסחו בתקנות אלה.

יודגש כי סעיפים 17(א) ו-17(א) המוצעים בתקנות אלה חלים על הארכת מעצר של עצורים בעבירת ביטחון כאשר ההארכה נעשית בהשתתפותם של החשודים - וזאת, בין בנוכחות פיזית ובין בהשתתפות בהיוועדות חזותית. זאת, בשל העובדה כי בעת הזו בהתאם לחוק קיום דיונים בהיוועדות חזותית בהשתתפות עצורים, אסירים וכלואים (הוראת שעה - חרבות ברזל), התשפ"ד-2023,¹¹ כל דיוני המעצר לעצורים שעליהם חלות התקנות מתקיימים בהשתתפותם באמצעות היוועדות חזותית.

בהתאם להבחנה המפורטת בין עצורים החשודים בעבירת ביטחון בשל פעולות האיבה לבין החשודים בעבירת ביטחון בשל פעולות המלחמה, מוצע כי התיקון בתקנות בנוגע לסעיף 17(ד) יחול רק על חשודים בעבירת ביטחון בשל פעולות האיבה. זאת, מכיוון שהגדרת "הליכי החקירה" הרחבה איננה חלה בעניינם של החשודים בעבירת ביטחון בשל פעולות המלחמה, ובעניינם יחול סעיף 17(ד) כנוסחו בחוק המעצרים.

תקנה 3 - אשר לקטינים, לעניין האירוע הנדון, ומכיוון שמדובר בהליכי חקירה אחודים לכל החשודים במעורבות באירוע זה, התקנות קובעות שבאופן חריג תקופות המעצר הנקבעות לגבי בגירים יחולו גם לגבי קטינים. זאת נוכח הנסיבות יוצאות הדופן בחומרתן ובמעשי טבח שקשה לשאת את אכזריותם ואת תוצאותיהם הקשות. גם לאור האמור בפסיקה כי "קטינות אינה יוצרת חסינות" וכן ש"אין דומה קטין שביצע את העבירה על סף גיל הבגירות לקטין אשר זה מכבר חצה את סף הגיל להטלת אחריות פלילית" (פסקאות 5 ו- 6 בע"פ 7113/08 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] 15/12/08).

תקנה 4 - היות שהתקנות מאריכות את תקופות המעצר לעצור בעבירת ביטחון מעבר לתקופות המירביות הקבועות בסעיף 47 לחוק המאבק בטרור לגבי עצור בעבירות ביטחון חמורה, נקבע כי סעיף זה לא חל על עצור כהגדרתו בתקנות.

¹¹ ס"ח 3129, עמוד 282.

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה

נושא הצעת ההחלטה:

אישור הצעת חוק לתיקון ולהארכת תוקפן של תקנות שעת חירום (חרבות ברזל) (הארכת מעצר לחשוד בעבירת ביטחון), התשפ"ד-2024, וקיצור תקופות ההנחה בהתאם לתקנון עבודת הכנסת.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטי המשפטיים:

ביום כ"ג בחשוון התשפ"ד (7 בנובמבר 2023) הותקנו תקנות שעת חירום (חרבות ברזל) (הארכת מעצר לחשוד בעבירות ביטחון), התשפ"ד-2023 (להלן: "תקנות שעת החירום" או "התקנות") אשר האריכו לתקופה של שלושה חודשים את מועדי המעצר הקבועים בסעיפים 17(א), (ב) ו-(ד) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים) התשנ"ו-1996 (להלן – חוק המעצרים או החוק). התקנות תקנות שעת החירום והארכת התקופות נדרשה על מנת להתמודד עם חקירת המחבלים שנתפסו במהלך הלחימה, ובעקבות אירועי ה-7 באוקטובר 2023. כאמור בדברי ההסבר להצעת החוק, בהינתן היקף העצורים ומורכבות החקירה, והצפי כי החקירה הפלילית תארוך פרק זמן ממושך ביותר. לצורך כך, הוקם צוות חקירה ארצי מיוחד, אשר פועל לחקירת המחבלים הרבים שנעצרו ולאוסוף ראיות בעשרות זירות טבח בעוטף עזה.

למעצרים החריגים בכמות ובמורכבות של מפגעי אירועי ה-7 באוקטובר 2023, הצטרפה ומצטרפת מדי יום, כמות לא מבוטלת של מעצרים בעקבות אירועי הלחימה בחבל עזה הנמשכים גם בימים אלו. הלחימה הנמשכת, החקירה המורכבת בכללותה, וכן הצורך הברור בהבטחת האינטרס הלאומי שבשמירה על חיי אדם כמו גם בקידום החקירה, מספקים בפני גופי החקירה אתגרים חסרי תקדים. בשים לב למורכבות הרבה כאמור, נבחנו על ידי גורמי המקצוע ההסדרים הקיימים היום והתברר כי סדרי הדין הקבועים היום בחוק המעצרים לעניין החזקת עצורים בטרם הגשת כתב אישום נגדם, שנועדו לחקירות פליליות ממוקדות ותחומות, אינם מתאימים לנסיבות ההמוניות ויוצאות הדופן של מתקפת הטרור הרצחנית, וכי נדרש הסדר חוקי אחר בנושא.

מדברי ההסבר להצעת החוק עולה כי נוכח העדר ההתאמה בין ההסדרים הקיימים למצב הנוכחי, בימים אלו נבחנים תיקוני חקיקה שיתנו את סדרי הדין לצורך חקירה והעמדה לדין של המפגעים החשודים באירוע טבח ה-7 באוקטובר 2023, כראוי לאירוע המוני, חריג וקיצוני בסדר גודל כזה. עם זאת, העבודה על גיבוש הסדרים ייעודיים אלה היא סבוכה ומורכבת מאוד, ונוכח הצורך הדחוף שעלה ביצירת פתרון מהיר להארכת מעצרים של החשודים הללו, התקינה הממשלה בתאריך כ"ג בחשוון התשפ"ד (7 בנובמבר 2023) את תקנות שעת חירום (חרבות ברזל) (הארכת מעצר לחשוד בעבירת ביטחון), התשפ"ד – 2023 (להלן: "תקנות שעת החירום" או "התקנות") אשר האריכו לתקופה של שלושה חודשים את מועדי המעצר הקבועים בחוק המעצרים, וזאת עד לחקיקת ההסדרים הנדרשים לטיפול באירוע זה.

בהתאם לסעיף 39(ו) לחוק-יסוד הממשלה: "תוקפן של תקנות שעת חירום יפקע כעבור שלושה חודשה מיום התקנתן, זולת אם הוארך תוקפן בחוק". בשים לב לכך, תקנות שעת חירום אלה עומדות לפוג בתאריך כ"ח בשבט התשפ"ד (7 בפברואר 2024). נוכח הצורך הביטחוני והחקירתי בהמשך הארכת מעצרים של העצורים האמורים ומשלא הסתיימו הדיונים הפנים-ממשלתיים לצורך

הנחת הצעת חוק ממשלתית על שולחן הכנסת, בדבר ההסדרים הנדרשים שיתוו את סדרי הדין לצורך חקירה והעמדה לדין של המפגעים החשודים, קם הצורך בהארכת תוקפן של תקנות שעת חירום אלה, תוך כדי התאמתן, לפרק זמן נוסף. במקביל, ממשיכים לפעול גורמי המקצוע להכנת הצעת החוק על מנת שהכנסת תקבע את הסדר ייעודי כולל בהקדם האפשרי.

על מנת לייצר רציפות מלאה בין תקופות המעצר מכוח תקנות שעת החירום (90 ימים) לבין תקופת ההמשך אחרי חקיקת החוק, מוצע כי החוק יכנס לתוקף ב-5.02.24.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

בסעיף 39(ו) לחוק יסוד הממשלה נקבע כי תוקפן של תקנות שעת חירום יפקע כעבור שלושה חודשים אלא אם הוארך תוקפן בחוק, או שבוטלו על ידי הכנסת בחוק או בהחלטה של רוב חברי הכנסת. בסעיף 39(ח) לחוק יסוד הממשלה נקבע כי אם "חדל מצב החירום להתקיים, יוסיפו תקנות שעת חירום להתקיים לתקופת תוקפן אך לא יותר מ-60 ימים מסיום מצב החירום; תקנות שעת חירום שתוקפן הוארך בחוק, יוסיפו לעמוד בתוקפן". במקרה דנן מבוקש להאריך את תוקפן של תקנות שעת החירום בחקיקה כך שלא יפקעו גם אם יחדל מצב החירום להתקיים.

עם זאת, וכפי שפורט בדברי ההסבר להצעת החוק, ישנה עבודה על חקיקה ממשלתית שתספק מענה למצב הייחודי שנוצר בעקבות אירועי ה-7 באוקטובר 2023 כך שההארכה המבוקשת מתיישבת עם הצורך להשלים את החקיקה ובהינתן שפעולות החקירה טרם הושלמו.

בהצעה להחלטת הממשלה מבוקש כי יקוצרו זמני ההנחה של הצעת החוק על שולחן הכנסת וזמני ההנחה של הקריאה השנייה והשלישית – בשים לב למצב החירום הקיצוני השורר במדינה, ולצורך החיוני שלא לפגוע בחקירות המתקיימות ולאור הדחיפות להאריך את תוקפן של תקנות שעת החירום אשר מועד פקיעתן יחול ביום 7.2.24, וכן לעובדה כי במקביל, ממשיכים לפעול גורמי המקצוע להכנת הצעת החוק על מנת שהכנסת תקבע הסדר ייעודי כולל בהקדם האפשרי, אין מניעה להאריך את תוקפן של תקנות שעת החירום בחוק.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

לא התקבלה עמדת הייעוץ המשפטי למשרד לביטחון לאומי.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

אין מניעה משפטית לאשר את ההצעה.

הצעת החוק והחלטת הממשלה על הקיצורים המבוקשים בה הן על דעת המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (ציבורי - חוקתי)

לאה תקובר, עו"ד
היועצת המשפטית, משרד המשפטים

ט"ש/שבט/תשפ"ד

19/01/2024